

Rusia Kieveana

Triburile slave la început se uneau în uniuni tribale. Apar 2 mari formațiuni statale: una la nord, cu centrul la *Novgorod* și alta la sud cu centrul la Kiev. Unirea acestor centre a dus la formarea statului la slavii de est – Rusia Kieveană. Înainte de aceasta conducătorii Novgorodului certându-se între ei, l-au invitat pe Riurik, capetenia unei cete de varegi, să le fie cneaz.

Cneazul Oleg, care a urmat la domnie după Riurik, a întreprins o campanie la sud și a omorât pe cnezii kieveeni – Ascol și Dir. În anul 882 el transformă Kievul în capitala a statului său. Oleg a supus triburile slave din dreapta și stînga Niprului. Unirea triburilor slave de răsărit în jurul Rusiei Kieveane a continuat și în timpul domniei urmașilor săi Igor (912-945), Sveatoslav (965-972) și Vladimir (978-1015).

Cnezii Kieveeni au purtat războaie cu hazarii, bulgarii de pe Volga și cu Bulgaria dunareană. Ei au întreprins campanii militare în Bizanț. În anul 911 între Rusia și Bizanț a fost încheiat un tratat, care îi favoriza pe negustorii ruși. Rusia Kieveană a devenit un stat puternic și prosper.

Crestinarea Rusiei Kieveane. Transformările din viața socială și economică a slavilor de est necesitau adoptarea unei religii noi. Credința slavilor în zei păgini ca Perun ș.a. nu contribuia la întărirea puterii cneazului deoarece ea corespundea relațiilor gentilice. Rusia avea nevoie de o religie care ar fi consolidat unitatea statului și ar fi întărit orînduirea socială existentă.

În anul 988 cneazul Vladimir a adoptat creștinismul prin intermediul Bizanțului și la proclamat religie oficială de stat. Chipurile zeităților vechi au fost distruse iar kieveenii aduși la Nipru și, din ordin al cneazului botezați în apele riului de către preoți bizantini.

Creștinarea a contribuit la consolidarea poziției cneazului și a aristocraților care, aflați la conducerea statului și susținuți de cneaz și biserică, puneau mina pe pămînturile țărănești și deveneau proprietari funciari numiți *boieri*. Ei au supus țărăni liberi, transformându-i în țărani dependenți. Ca și Europa Apuseană și centrală, în Rusia Kieveană apărea societatea medievală.

Adoptarea creștinismului a contribuit la întărirea relațiilor cu alte țări creștine, inclusiv cu alte popoare slave. Pe lângă mănăstiri se creează focare de cultură scrisă, se dezvoltă arta bisericească.

Consolidarea statului pe timpul lui Iaroslav Cel Intelent. Creșterea puterii boierilor a avut ca urmare slăbirea puterii cneazului.

Acestui proces s-a opus cneazul Iaroslav cel Intelent (1019-1054). El a largit teritoriul țării și a reușit să zdrobească triburile pecenegilor care amenințau hotarele. S-au largit legăturile comerciale și politice ale statului kievean cu țările europene. Iaroslav s-a căsătorit cu o principesă suedeză, iar fiicele lui s-au căsătorit cu regii Franței, Ungariei și Norvegiei.

În timpul domniei lui Iaroslav a fost alcătuit primul cod de legi scrise “Pravila rusa” (*Ruskaia pravila*). Legea introducea pedepse unice pentru anumite crime, apăra proprietatea funciara feudală și pe nobilimea din jurul cneazului. Se consfințea divizarea societății în clase sociale, caracteristice epocii medievale, se interzicea răzbunarea singelui-ramășita a relațiilor gentilice

Slăbirea puterii cnezilor kieveeni. După moartea lui Iaroslav puterea cnezilor a slăbit simțitor. Boierii au concentrat în mâinile lor mari domenii funciare cu țărani dependenți. Ei nu

aveau nevoie ca inainte, sa participe la razboaie alaturi de cneaz si sa primeasca de la el o parte din birurile strinse de la populatie. Ca si in alte țări din perioada medievala timpurie , predomina economia naturala, adica fiecare gospodarie feudala producea tot ce ii era necesar. Legaturile economice intre diferitele regiuni ale țării erau slabe. Toate acestea intereau independenta conducatorilor locali. Au inceput lupte interne intre conducatorii din diferite parti ale Rusiei.

In anul 1113 in Kiev izbucneste o mare rascoala a orasenilor impotriva cneazului, care marise darile si preturile la sare.. Boierii l-au chemat pe tron pe cneazul Pereaslav Vladimir, supranumit Monomahul.El a creat o puternica armata si a reusit sa restabileasca unitatea țării. Vladimir Monomahul a interprins campanii reusite impotriva cumanilor, oprind navalirile lor pustiitoare asupra teritoriilor rusesti. Dar dupa moartea lui Rusia Kieveană sa divizat intr-o multime de cnezate independente. A inceput procesul cunoscut si in alte țări *farimitare feudala*.

Cultura Rusiei Kieveene. Odata cu crestinarea rusiei Kieveene in orasele ei au fost ridicate catedrale impunatoare in stil bizantin , caracterizat prin arcuri sprijinite pe coloane si cupola rotunda. Cel mai reprezentativ monument este catedrala *Sf. Sofia* din Kiev . In interioriul ei peretii erau decorate cu *fresce*, care prezentau diferite scene din vietile sfinților. Turla principala era acoperita cu mozaic. Biserici si alate au fost construite la Novgorod si in alte orase. Orasele erau inconjurate cu ziduri inalte. La Kiev poarta principala era ornamentata cu aur si se numea “Poarte de aur”.

In Rusia Kieveană erau dezvoltate si mestesugurile artistice. Erau bine cunoscuti mesterii in arta gravarii si auririi. Ei executau ornamentarea fina a obiectelor “*in granule*” , adica pe liniile unui desen se lipeau grauncioare minuscule de metal.

Slavii de rasarit aveau o bogata creatie orala. Erau vestite “bilinele”- balade epice care proslaveau vitejiile eroilor legendari ca – Iliia Muromet, dobrinea Nichitici si Aliosa Popovici . In Rusia Kieveană sa raspindit scrisul slav vechi, numit chirilic. In acest scris au fost compuse primele cronici ruse, numite “*letopisete*”. Primul letopisett rus scris de calugarul Nestor Povestea vremurilor de demult. Pe linga manastiri au existat scoli si biblioteci. Cultura Rusiei Kieveene s-a format pe baza la trei popoare est-slave: ucrainean, rus, si Belarus.

“Istoria Medie Universala”, CIVITAS

Declinul Rusiei Kieveene

Dupa moartea lui Iaroslav (1019-1054) in 1054, in Rusia Kieveană a inceput declinul. Prosperitatea statului depindea de controlul drumurilor comerciale intre Europa de Nord, Imperiul Bizantin si Orientul apropiat. In secolul 11-12 limbile turcesti au cucerit si au dominat stepele din partea de sud-est amenintind caile comerciale Kieveane . Lucrurile se inrautateau dupa ce participantii campaniei obstesti au exclus Constantinopolul (in zilele noastre Istanbul)in 1204. Țări mari dar cu un numar mic de populatie intre Marea Baltica si marea Neagra au fost greu de impreunat ca un singur stat.In afara de asta , fiindca teritoriile rusesti Kieveane au fost impartite intre urmasii conducatorului, puterea politica a devenit fragmentata si batalii permanente se intretineau intre diferite crengi a casei imparatesti.

Nepotul lui Iaroslav, Vladimir al 2-lea Monomahul, a facut o ultima incercare de a uni Rusia Kieveană, dar dupa moartea lui in 1125, fragmentarea a continuat. Alti conducatori rusesti Kieveeni au confruntat intietatea Kievului, in mod deosebit Galisia si Volini la vest, Cernigov, Novgorod-Severskii si Vladimir-Suzdal’ la nord-vest, si Novgorod spre nordul indepartat. Novgorod sa inaltat spre pozotia dominanta ca un infloritor stat comercial. In secolul 13 orasul a devenit proprietatea principalei fabrici Ligii Hanseatice, o confederatie comerciala a oraselor-statelor europene. Kiev deasemenea si-a pierdut importanta ca un mare centru national si cultural asa ca Suzdal’ Vladimir, sipina la urma Moscova, a intrecut

aceasta. Țările slaveane de est au devenit o libera federatie de mici capetenii, unite prin limba comuna, religie, traditii si vami. MAcar ca aceste capetenii erau conduse de membrii casei Riurik, ele patrundeau in Teritoriul slavean de Est , Polovtsi de multe ori a atacat sudul.

Enciclopedie electronica "Encarta" 2005